

TEKSTEN WIJ KIEZEN VOOR EENHEID

6 oktober 2012 op het Malieveld te Den Haag

Versie 11 -10-2012

Deel 1: 10.05-12.20

<p>Welkomswoord door Wilkin van de Kamp, voorzitter van de stuurgroep Wij kiezen voor eenheid (hij voorganger in een VPE-pinkstergemeente te Aalten en directeur van Geboren om vrij te zijn). Hij presenteerde de hele dag. Mededelingen werden gedaan door Deborah Liefthing, assistent-projectleider 'Wij kiezen voor eenheid 6 oktober'</p> <p>Wilkin zei dat 5 oktober 's morgens de extreme regenval op het Malieveld zoveel problemen had gegeven dat de vraag was of het door kon gaan. Hij vroeg en kreeg een groot applaus voor Joop Gankema (lid van de stuurgroep Wij kiezen voor eenheid en directeur van stichting Opwekking) en alle vrijwilligers en medewerkers die de tent hadden opgebouwd en ingericht.</p> <p>Dit is een sobere dag, zonder informatiekraampje, toeters en bellen. We vragen u geen briefjes met uw eigen mening uit te delen of met vlaggen te zwaaien.</p>
<p>Wilkin zei ook: "We zijn ons ervan bewust dat dit niet de eerste keer is dat christenen en christelijke leiders publiekelijk schuld belijden voor grote fouten die in het verleden zijn gemaakt door de kerken waar wij representanten van zijn. Aan de vooravond van het derde millennium zijn in 1999 christenen uit de volle breedte van de Kerk tweemaal bijeen geweest in de Domkerk in Utrecht. Ze hebben vergeving gevraagd voor ons falen in de afgelopen eeuw en speciaal voor onze fouten ten opzichte van het Joodse volk.</p> <p>In Rome heeft paus Johannes Paulus II in het jaar 2000 namens alle rooms-katholieken vergeving gevraagd, met name ook voor zonden die de eenheid van het lichaam van Christus schade hebben toegebracht en voor de zonde tegen het volk Israël.</p> <p>Binnen de evangelische beweging was het een doorbraak toen broeder Kits, een van de oprichters van de Evangelische Omroep, als gast in de conferentie Opwekking, vergeving vroeg voor een foute houding van evangelische christenen ten opzichte van de pinkstergelovigen.</p> <p>En de bijeenkomst van vandaag is een rechtstreeks gevolg van twee schuldbelijdenissen in 2007: scriba Bas Plaisier van de PKN en voorzitter Peter Sleebos van de Pinksterbeweging beliden schuld t.o.v. elkaar. Het eerlijke erkennen van schuld maakt de weg vrij waarop God nieuwe dingen met ons kan doen. Wij willen vandaag speciaal schuld belijden voor wat we als christenen van verschillende tradities elkaar hebben aangedaan."</p>
<p>Openingsgebed Door Frank Pot, lid van de stuurgroep Wij kiezen voor eenheid, voorganger in Fire-kerk</p>
<p>Openingslied Gez 320, <i>Zingt een nieuw lied</i></p>
<p>Gebedslied <i>Wij zijn Hier bijeen in Jezus' naam</i> (Opwekking 228)</p>
<p>Gebedslied <i>Vader van de schepping</i> (Opwekking 505)</p>
<p>Binnendragen kruis door Christine Kurstjens, Jeroen van de Logt en Luciano Oorthuizen van Focolare.</p> <p>Intussen werd gezongen: Komt laat ons Hem aanbidden (3x), die Koning Want Hij alleen is waardig (3x), onze Heer Hij heeft het kruis gedragen (3x), voor onze schuld</p>
<p>Interview Drie jongeren (25-) zijn als 'eregasten' aanwezig en worden geïnterviewd door Wilkin: <i>Hoe ziet de eenheid in kerkelijk Nederland er uit, hoe komt het op jongeren over? Wat vinden jullie van de kerk van nu en wat zou je wensen voor de toekomst ten aanzien van eenheid.</i></p>

<p>Johannes Deelstra (pinkstergemeente), die jaren maandelijks meebad op het Malieveld voor deze bijeenkomst. Christine Kurstjens (rooms-katholiek) actief betrokken bij zowel Focolare als bij de organisatie van de katholieke Jongerendagen Martin Bloemendal (PKN, Noorderlicht Rotterdam) student Godsdienst Pastoraal Werk in Ede, Vicevoorzitter Academieraad Theologie CHE, die nog in 2004 van nabij een kerkscheuring meegemaakte.</p>
<p>DANKBAAR MEMOREREN Gebet, voorgebeden door Hanneke Steetskamp:</p> <p>Heer onze God, voordat we onze schuld belijden voor wat er mis is gegaan willen wij U danken. Wij danken U dat het evangelie ook ons land heeft bereikt. We willen U danken voor de zendingen en missionarissen die vanuit het buitenland hierheen kwamen en als eersten hier in de Lage Landen het evangelie hebben verkondigd. We danken U dat onze voorouders het geloof in Jezus mochten ontvangen, dat U de gebrekkige menselijke verkondiging vruchtbaar hebt gemaakt en ook hier uw Kerk hebt geplant. Wij gedenken dankbaar de acht eeuwen waarin de Kerk in Nederland ongedeeld was. Ook al weten we dat we in die periode losgescheurd zijn van de Kerk in het Oosten en dat de roep om hervorming en vernieuwing steeds weer dringend nodig was. We danken u voor het authentieke christelijke leven dat ook in die acht eeuwen steeds weer opbloeide.</p>
<p>Waarom schuld belijden? Jan Wessels (lid van de stuurgroep Wij kiezen voor eenheid, directeur Evangelische Alliantie en predikant Christelijk Gereformeerde Kerk):</p> <p>Wij zijn hier vandaag bijeen: niet om daarmee een statement te maken tegenover de wereld, of voor de pers – maar om ons te verootmoedigen voor God. We zijn hierheen gekomen – van heinde en verre: van Groningen tot Middelburg en van Den Helder tot Maastricht - omdat we allemaal geloven in die ene Naam, die in hemel en op aarde gegeven is waardoor wij behouden worden en omdat we ons op de een of andere manier met elkaar verbonden weten, maar tegelijkertijd ook om ons heen zien wat een puinhoop we er vaak van gemaakt hebben en nog maken. Is het een wonder dat de kerken leeglopen en dat de God-loosheid om ons heen toeneemt, met alle gevolgen daarvan voor de samenleving en de schepping?</p> <p>In 2 Kronieken 7:13 en 14 belooft God, de Heer, aan koning Salomo: “Wanneer Ik de hemel sluit, zodat er geen regen valt, of wanneer Ik de sprinkhaan gebied om het land te verslinden, of wanneer Ik pest onder Mijn volk zend, en Mijn volk, waarover Mijn Naam is uitgeroepen, in ootmoed buigt en bidt, en zij Mijn aangezicht zoeken, en zij zich bekeren van hun slechte wegen, dan zal Ik vanuit de hemel horen, hun zonden vergeven en hun land genezen. Wat God de Heer hier in de eerste plaats vraagt is dat we onze trots opzij zetten en klein worden voor Hem. Dat we onze schuld belijden – dat wat we verkeerd gedaan hebben en doen uitspreken naar God en naar elkaar – hoe moeilijk en tegen onze natuur in dat ook is, het is het begin. De eerste stap. Niet meer, maar ook niet minder. In de Bijbel vinden we indrukwekkende voorbeelden hiervan. Ik noem vanmorgen Daniël. In Daniël 9 bidt Daniël tot de Heer aan het einde van de ballingschap, de straf van God op de ongehoorzaamheid van Zijn volk: ‘Heer, grote en geduchte God, die zijn beloften nakomt en trouw is aan wie hem liefhebben en doen wat hij gebiedt; wij hebben gezondigd en ons misdragen. Wij zijn slecht en opstandig geweest, wij zijn van uw geboden en regels afgeweken en wij hebben niet geluisterd naar uw dienaren, de profeten, die in uw naam tot onze koningen, onze vorsten, onze oudsten en tot het hele volk gesproken hebben.” Daniël kan niet anders dan God gelijk geven voor de straf die gevolgd was en zijn schaamte onder woorden brengen.’ Geen grote woorden! Maar een stamelend uitspreken van onze schuld en schaamte, van de pijn en het verdriet die we God en elkaar hebben aangedaan. Zo willen we ons vandaag naar de Heer toekeren, in ootmoed en gebed, en Zijn aangezicht zoeken. Ook u krijgt daarvoor gelegenheid. U hebt allemaal briefjes gekregen of kunt die krijgen. Daar kunt u zelf op schrijven welke schuld u wilt belijden, namens uzelf of misschien ook namens uw kerk. Hoe we anderen soms verketterd hebben in onze woorden en in onze gedachten; de eenheid van Christus’ lichaam veronachtzaamd hebben of in ieder geval niet gediend; de eer van God vergeten en onze eigen eer gezocht hebben. Later in het programma willen we al die schuld symbolisch bij het kruis neerleggen. De enige plaats waar we met al onze schuld naartoe kunnen en waar we verzoening met God en met elkaar kunnen vinden en verkrijgen.</p>

Daniël bidt: Niet omdat wij rechtvaardig zouden hebben gehandeld leggen wij onze smeekbeden aan u voor, maar omdat uw barmhartigheid groot is. In het kruis zien wij die barmhartigheid werkelijkheid geworden. En op grond van wat Jezus Christus aan dat kruis voor ons heeft gedaan, voor u en jou en mij, kunnen wij vandaag vrijuit tot God gaan.

Powerpoint 'Breuken in de Kerk in vogelvlucht' (dia's 35 t/m 53)

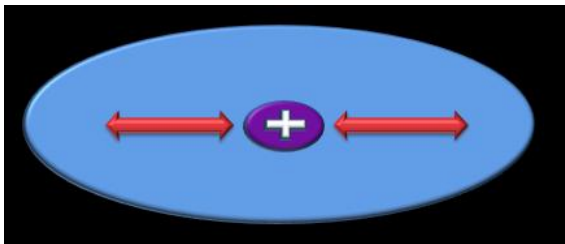
God openbaarde zich in de geschiedenis van het Joodse volk.

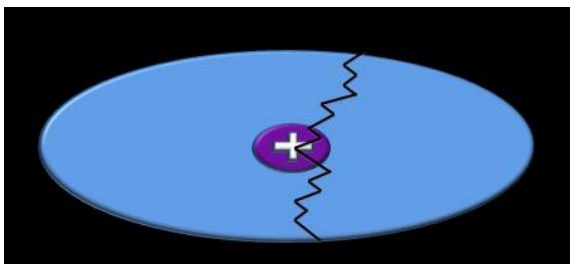
Joden die Jezus herkenden als hun Messias werden in Hem een gemeenschap, het Lichaam van Christus.

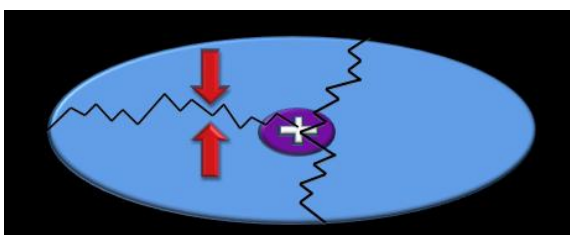
Bekeerlingen uit andere volken werden toegelaten tot die gemeenschap. Ze werden als wilde loten geënt op de edele olijfbom Israël.

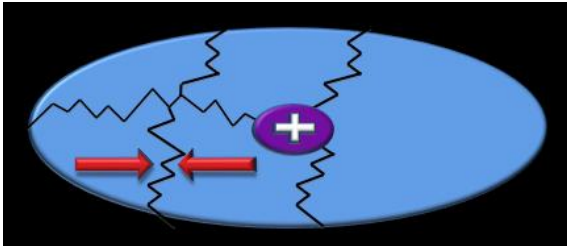
Gelovigen uit de volken kregen de overhand. Er kwam een scheur tussen Jood en niet-Jood.

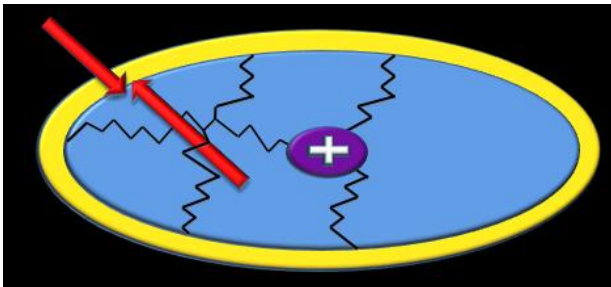
In de 11^e eeuw kwam er scheur tussen de Kerk in het Oosten en de Kerk in het Westen.

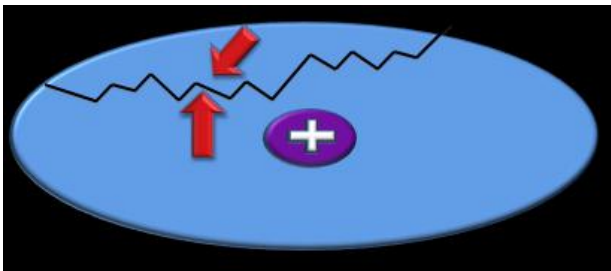
In de 16^e eeuw scheurde de Kerk in het Westen.
Er ontstond een bittere strijd tussen protestant en rooms-katholiek.

In de 20^e eeuw ontstonden er pinkster- en evangeliegemeenten: strijd tussen nieuwe en oude kerken.

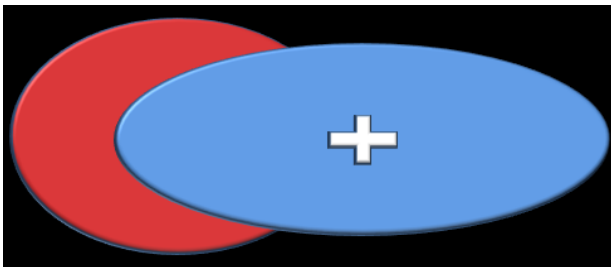
In de 2e helft van de 20^e eeuw kwamen migrantenchristenen massaal naar Nederland.
We verstaan en versterken elkaar nog niet.

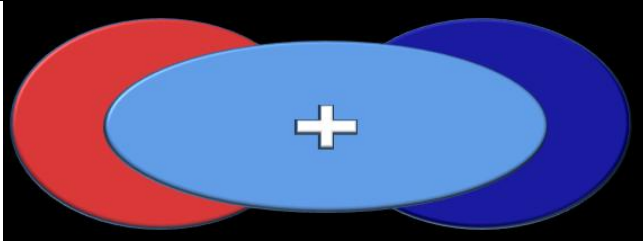
Jonge generaties binnen de Kerk
botsen met oudere generaties.

Wat is ons gezamenlijke getuigenis
tegenover de wereld?

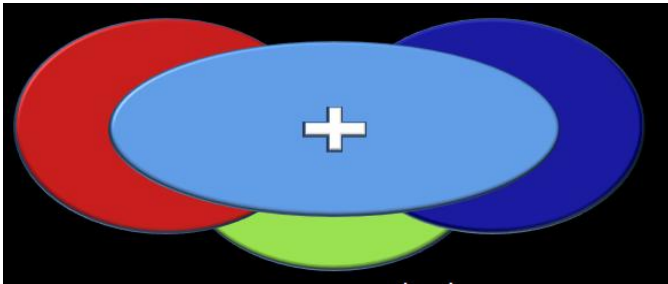
De negatieve gevolgen
van al die breuken en strijd
werken vandaag nog door.

Samen staan we beschaamd
tegenover miljoenen kerkverlaters ...

... tegenover buitenkerkelijken
die christen willen worden ...

... en tegenover onze kinderen.

Brengen wij alle brokken bij de Heer ...

Brengen wij alle brokken bij de Heer ...

... aan de voet van het kruis.

... aan de voet van het kruis.

Bij de Heer is vergeving mogelijk...

en herstel en genezing

Daar bidden wij voor, vandaag

[wie de originele powerpoint wil gebruiken in bijeenkomsten mailt naar Kees, www.stucom.nl/contact]

Schuld t.o.v. het Joodse volk

Ds. E. Westerman (PKN):

Het kan als een schok komen – als je kijkt naar de foto

van deze Joodse man – om je te realiseren dat ook Jezus Jood is.

Dat een denkbare foto van Hem vandaag ook *zijn* gedenkwasten en gebedsmantel en -riemen zou kunnen laten zien.

Het kan een schok zijn te beseffen dat zijn Jood-zijn blijvend was en is – en niet weggeknippt kan worden.

Want dat is in de geschiedenis van de kerk nu juist wel gedaan.

Blind voor Gods eeuwige bedoelingen met zijn volk Israël en voor het Jood-zijn van Jezus, de hemelse hogepriester, hebben we vele eeuwen lang Hem losgezien van Israël.
We hebben Hem a.h.w. weggeknipt uit de foto waarop Hij staat te midden van zijn volk – Israël – in het midden van de wereld.
En we hebben Hem en zijn evangelie gemaakt tot een bedreiging voor de Joden.

Want wat doe je immers met de resten van een verknipte foto!? Die gooi je weg!
Zo hebben wij – christenen – Israël letterlijk afgedankt en waardeloos geacht.
Onze blindheid, afkeer en veelzijdige haat waren als de messen van een papierversnipperaar.

Maar ook wat we overhielden: het beeld van de Messias, was bij ons niet veilig.
Blind voor zijn vleeswording in Israël hebben we Hem beroofd van zijn gebedsmantel, van zijn Jood-zijn.

Ook die delen van de foto van de Messias hebben wij weggedaan.
Wij wensten onze eigen collage van Gods heil te maken.

En na het wegknippen van Israël en het ont-Jood-sen van onze Heer hebben we ook de Joodse volgelingen van Jezus – geen plaats meer gelaten.

Ook hen 'knipten' we weg.

We dwongen Joden die Hem als de Messias hadden herkend zich aan te passen aan ons – gelovigen uit de volken, heidenen.

In elk opzicht knipten wij de familiefoto van de Messias op maat voor ons eigen lijstje.

En daardoor toonden wij christenen uit de volken precies die hoogmoed, waarvoor Paulus ons in Romeinen 11 waarschuwde.

Wij, gelovigen uit de volken – als wilde loten geënt op de edele olijf – verhieven ons in hoogmoed tegen de God van Israël, tegen zijn volk Israël, tegen de Messias en tegen de Jezus-als-Messias-belijdende Joden.

Wij hebben door dit alles een scheur getrokken in het hart van God.

Wij hebben de eeuwige liefde van God voor zijn volk Israël getracht weg te snijden.

Wij hebben ook een scheur getrokken in het Lichaam van de Messias door zijn Joodse volgelingen geen plaats te geven.

Laten wij ons bekeren opdat wij vergeving ontvangen en God beter leren kennen als de God van Israël en onze Heer Jezus als de Koning der Joden.

Laten wij ons bekeren en verootmoedigen onder onze peilloze schuld tegenover heel Israël en Gods volk zegenen.

Laten wij ons bekeren opdat ook die allereerste breuk in het Lichaam van de Messias geheel moge worden en Joodse gelovigen in Hem opnieuw hun plaats kunnen innemen.

Gebod i.v.m. fouten tegenover het Joodse volk - pater Leo van der Klaauw (r.-k.)

Hemelse Vader, wij danken U voor uw plan van liefde voor alle mensen.

In uw wijsheid hebt U een verbond gesloten met Abraham en zijn nakomelingen.

Op de berg Sinaï hebt U dat verbond met het Joodse volk bekrachtigd,

Uit hen werd Jesjoea geboren, Jezus van Nazareth, de verwachte Messias.

En zijn evangelie werd door de apostelen, 12 joodse mannen, aan alle volken verkondigd.

We zijn dankbaar dat ook wij, geroepen vanuit de volken,

mede-erfgenamen mochten worden van de beloften,

als takken geënt op de oude olijfboom.

Maar we schamen ons dat wij de oorsprong vergeten hebben:

uw eerste uitverkiezing en het eeuwigdurend verbond met het Joodse volk.

Toen wij als niet-joden de meerderheid gingen uitmaken in de Kerk,

toen hebben wij de Joden buitengesloten als zij niet hun eigen traditie zouden afzweren.

De sabbat als rustdag, hun besnijdenis, hun spijswetten: zij moesten alles loslaten.

Zo zouden zij ook niet kunnen aansluiten bij het Loofhuttenfeest,

dat juist vandaag in de joodse gemeenschap gevierd wordt.

En de Joden die zich niet lieten dopen hebben we verwezen naar de rand van de samenleving. We hebben ieder van hen bestempeld als mede schuldig aan de dood van Jezus. Ze moesten leven in getto's en werden uitgesloten van veel beroepen in de samenleving. Vaak werden zij het slachtoffer van onrechtvaardige beschuldigingen, waardoor hun eigendommen werden afgenomen en zelfs velen werden gedood.

Zelfs hoogstaande leden van de Kerk, die later als heiligen werden vereerd, hebben zich laatdunkend uitgelaten over Joden die hun traditie trouw bleven. En ook bij vurige kerkvernieuwers en hervormers was vaak weinig begrip voor hen.

Kruisvaarders op weg naar het Heilig Land meenden onderweg te kunnen afrekenen met Joodse gemeenschappen.

In Spanje en Portugal is de inquisitie op het eind van 15de eeuw streng opgetreden. Joden moesten het land verlaten ofwel zich laten dopen. En na hun afgedwongen doopsel was het voor hen levensgevaarlijk om nog oude joodse gebruiken te onderhouden.

In het geloofsondericht van vele kerken werd jarenlang verkondigd dat de christelijke kerk de drager was geworden van alle goddelijke beloften. Het joodse volk zou niet langer uitverkoren zijn en werd veracht als minderwaardig. Er werd een atmosfeer geschapen waarvan kwaadwilligen gretig gebruik maakten. Na vele kleinere vervolgingen kon dit uitmonden in de verschrikkelijke Shoa of Holocaust onder Adolf Hitler.

Hemelse Vader, vergeef ons al deze fouten, zodat er ruimte komt voor een nieuwe toekomst, waarin iedereen de eigen plaats kan vinden die U bedoeld hebt. Door Christus, uw Zoon, onze Heer.

Gezamenlijk gebed hele zaal

God, onze Vader,
wij belijden de schuld
die wij eeuwenlang op ons hebben geladen.
Wij hebben het Joodse volk vaak geminacht in gedachten, woorden en daden.
Wij smeken U om ontferming
nu wij tot de erkenning zijn gekomen
dat wij als Kerk
niet in de plaats zijn gekomen van Israël.
Leidt ons naar een volledige herontdekking van onze joodse wortels.
Dat vragen wij U in Jezus Naam.

Lied: *Heer ontferm U*

Schuld reformatie - Rome

Gerard de Korte, bisschop van Groningen-Leeuwarden:

Ik ben dankbaar dat ik Christus heb leren kennen
binnen de Rooms-Katholieke Kerk.
Bij de Kerk denk ik dan niet alleen aan paus of bisschoppen
maar heel concreet aan mijn ouders,
de onderwijzers op school,
de pastoor in de parochie.

De Romana is een wereldkerk met gelovigen uit alle rassen, klassen en talen.
Een Kerk die niet alleen leeft vanuit het Woord van God
maar ook vanuit de Sacramenten,
waarin God ons rakelings nabij is.

Heel bijzonder noem ik vandaag de Eucharistie
Juist de Eucharistie vormt voor mij een geestelijke bron waaruit ik dagelijks mag drinken.
Het katholiek besef van sacramentaliteit in brede zin
en van de sacramenten in het bijzonder
mis ik bij menig protestants christen.

De Rooms Katholieke Kerk is stevig gebouwd op het fundament van de apostelen.
Spiritueel beschouw ik het geloof
in Gods menswording in Jezus Christus
en het belijden van het geheim van God als Vader, Zoon en Geest
als het centrum van het katholicisme.

Arjan Plaisier, scriba Protestantse Kerk in Nederland:

Ik heb het geloof van huis uit mee gekregen.
Dat huis was een hervormd gezin,
dat leefde uit de traditie van de Reformatie.
Op die weg ben ik ook persoonlijk tot geloof in Christus gekomen.
Ik houd van mijn traditie en ben met overtuiging protestant.

De liefde voor de Bijbel zit in mijn bloed.
Het besef dat de Geest van Christus vrij over de wereld waait,
en niet gebonden is aan welk instituut dan ook, is voor mij heel wezenlijk.
Ik geloof dat de kerk zelf staat of valt met Christus en zijn liefde alleen.

Ik weet me als Protestant verbonden met de Rooms Katholieke kerk in het geloof in de drie-enige God.

Ik heb moeite met de Rooms Katholieke kerk die de kerk van de Reformatie niet als kerk ziet,
en betreurt het dat er daarom geen gezamenlijke viering mogelijk is van het avondmaal.

Bisschop De Korte:

Naast mijn dank voor de rijkdom
die ik via de Kerk mocht ontvangen,
is er ook schaamte voor de donkere kanten van het kerkelijk leven.

Ik noem de grote breuk tussen de Kerk van het oosten en het westen
maar ook breuken binnen de Kerk van het westen.

In mijn Kerk was er machtsdenken en hoogmoed.
Katholieken hebben arrogant neergekeken op andere christenen.

Vandaag wil ik dan ook mijn diepe dankbaarheid uitspreken voor de oecumenische beweging.
De toenadering tussen christenen van verschillende tradities
vormt voor mij een groot geschenk van Gods Geest.

Na eeuwen van verkettering, geweld en zelfs moord,
hebben wij geleerd elkaar te ontmoeten en te verrijken.

De ketters en papen van gisteren
zijn vandaag de broeders en zusters in de ene Heer geworden.

In onze tijd beginnen wij niet bij de verschillen maar bij de overeenkomsten,
zonder overigens te vervallen in een goedkope knuffeloecumene.

De dialoog over de waarheid gaat voort, maar wel in een broederlijke en zusterlijke sfeer.
In het verleden hebben wij elkaar vervloekt.
Vandaag willen wij God daarvoor om vergeving vragen.

Laten wij elkaar als leden van het ene Lichaam van Christus tot zegen zijn.

Scriba ds. Arjan Plaisier:

Het is goed om elkaar in de ogen te zien en daarbij ook schuld uit te spreken. Dat wil ik hier dan ook doen.

- De schuld dat wij protestanten zo gemakkelijk in de scheuring van de kerk hebben berust en ons verheven hebben boven de kerk van Rome die als de antichrist is beschouwd
- Het gemak waarmee op protestants erf verder is gescheurd, en het onvermogen om de indringende vragen over de eenheid van de kerk die Rome ons te stellen heeft, serieus te nemen.
- Het gemak waarmee veel gebruiken in de Roomse kerk op voorhand als afgoderij of bijgeloof zijn bestempeld en de zelfverheffing van onze kant die daar vaak mee gepaard is gegaan.

Ik ben ook blij dat na tijden van wederzijds geweld en uitsluiting

er andere tijden zijn aangebroken en dat we elkaar zijn gaan aanvaarden

als broeders en zusters in Christus. Samen zitten we in de Raad van Kerken.

Ik juich het toe dat we elkaar hebben gevonden om samen getuigen te zijn van het evangelie, denk aan The Passion.

Ik hoop dat er een tijd zal komen waarin in Jezus naam kerkmuren zullen vallen en we aan de ene tafel van de Heer zullen zitten.

Gezamenlijk gebed hele zaal:

Hemelse Vader,

wij schamen ons voor de zonden die de eenheid van het Lichaam van Christus hebben verbroken.

Alleen in kracht van uw Geest kunnen wij tot onderlinge vergeving en verzoening komen.

Wilt U ons laten zien welke stappen wij kunnen zetten op weg naar verdere eenheid van alle leerlingen van uw Zoon.

Heer ontferm U

Schuld tussen oude reeds lang gevestigde kerken en nieuwe evangelicale en pentecostale kerken.

Arjan Plaisier, scriba Protestantse Kerk in Nederland:

Wij zijn beiden kinderen van de kerkvernieuwing die je de Reformatie kan noemen. Zelf sta ik in een traditie waarin de idee van een volkskerk levend was. Een kerk die er wilde zijn voor het hele volk. Daar zat weer de gedachte achter dat de grenzen tussen kerk en wereld niet door ons werden getrokken maar dat we dat aan God moesten overlaten. God heeft vreemde kostgangers en daarom hebben we nooit zo hard gezegd dat het gaat om ons geloof en onze belijdenis. Dat betekende in de praktijk nogal eens een kerk die zich aanpaste en een kerk die teveel kleurde naar de cultuur van de tijd. Toch heeft het pijn gedaan om als kerk afgeschreven te worden of beschouwd te worden als een kerk waar de Geest niet was. Het is goed dat we bezig zijn te leren anders tegen elkaar aan te kijken.

Peter Sleebos, voorzitter van de Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeenten (VPE):

In 1912 werd in Amsterdam in een declaratie van het Internationale Pentecostale Beraad door leiders van de inmiddels ontstane Pinksterbeweging o.a. verklaard, dat zij erkenden:

“Dat de Heilige Geest er naar op uit is om waarachtige eenheid te brengen onder alle kinderen Gods, waar Jezus voor had gebeden in Johannes 17.

Niet een eenheid, waar eenvormigheid de boventoon voert, doelend op methoden of dogma's, die al heel lang scheiding hadden gebracht binnen de kerk, maar een eenheid in de Geest en in broederschap, waarin de kerken gezamenlijk de vitale leerstellingen van het

christendom zouden erkennen."

Een goed voornemen, dat in de praktijk moeilijk gestalte kreeg, ook binnen de Pinksterbeweging zelf.

Scriba ds.Arjan Plaisier:

Mijn verbondenheid met de eigen kerkelijke traditie mag mijn ogen niet sluiten voor wat niet goed is gegaan en niet goed is gedaan, ook naar de evangelie- en pinksterkerken. Het is goed om met schaamte de eigen schuld te erkennen die we als gevestigde kerken naar de Pinksterkerken op ons hebben geladen

- Pinkstergelovigen hebben we gezien als Geestdrijvers, waartegen over wij ons beroemden op het Woord, maar hebben we dat Woord dan ook echt serieus genomen?
- We hebben eigenmachtig besloten dat sommige Geestesgaven niet meer voor komen en hebben hen bij wie ze wel werden gezien, verdacht gemaakt.
- We hebben ons vaak als superieure wezens gezien, die neerkeken op de nog niet Verlichte gelovigen van de Pinksterkerk.
- Wij hebben enthousiaste Pinkstermensen, die aanvankelijk helemaal geen eigen kerk wilden oprichten, niet zien staan en hen min of meer gedwongen een eigen kerkverband in Nederland op te richten.

Gelukkig zijn we elkaar anders gaan zien, de laatste tijd. Ik ben dankbaar voor de dialoog die we als Protestantse Kerk met de Verenigde Evangelie- en Pinksterkerken zijn aangegaan. Ik maak zelf deel uit van deze dialooggroep en ik ervaar veel zegen hiervan en ik geloof dat er veel goeds voor onze kerken uit zal voortvloeien. We hebben elkaar nodig en zijn elkaar gegeven.

Peter Sleebos:

Als Pinksterbeweging waren wij in het verleden soms op zoek naar een duidelijke identiteit en hebben ons daarin arrogant en exclusief gedragen naar andere kerken of geloofsgemeenschappen, menend dat God dit van ons vroeg. Op aantijgingen uit de kerk tegen de Pinksterbeweging werd vanuit pijn gepareerd in plaats van in dialoog te gaan uit betrokkenheid op elkaar als christenen. Ook wij hebben daar vergeving voor nodig en belijden onze schuld.

- Wij hebben vaak vanuit pijn gereageerd op de gevestigde kerken, toen wij de gevestigde kerken als dode instituten hebben bestempeld. De Geest maakt immers levend en daar leek geen ruimte voor te zijn
- We hebben regelmatig door triomfantelijke en diskwalificerende uitingen medegelovigen in andere kerken pijn gedaan, alsof de Geest alleen nog maar in de Pinksterbeweging de ruimte zou krijgen.
- Theologie was voor lange tijd een negatief woord in de Pinksterachterban. Het werd gezien als een studie die hoorde bij de gevestigde kerken en die ondermijnd was voor je geloof.
- Wij hebben in onze gedrevenheid vaak te weinig bijbels-theologische uitleg gegeven van onze fundamenten van geloof om zo tot een goede dialoog te komen.
- In de naam Volle Evangelie Gemeente, zoals sommigen van onze gemeenten zich noemden, werd bij andere kerken en gemeenten de indruk gewekt alsof zij slechts een halfvol evangelie brachten, alhoewel dit niet zo bedoeld werd.

We zijn dankbaar voor de hernieuwde kennismaking met elkaar en beseffen dat dit momentum een

<p>werk is van God is, die voor ons uit is gegaan en door Zijn Geest herkenning en erkenning in onze harten heeft gelegd. En wij ervaren bij jullie een wederkerigheid.</p> <p>Ik zou heel graag dit moment bij God willen neerleggen in gebed en in dankbaarheid.</p> <p><i>Hierna volgde een persoonlijk gebed van Peter en Arjan</i></p>
<p>Gezamenlijk gebed hele zaal</p> <p>Heer onze God, als wij denken dat U iets nieuws met ons gaat doen geeft U ons dan geduld en openheid zodat het nieuwe de eenheid niet verbreekt. Wij vragen U vergeving voor elke keer dat dit misging. Amen <i>Heer onferm u</i></p>
<p>Schuld autochtone en allochtone christenen</p> <p>Ds. Jan Wessels: Als we hier bijeen zijn en allerlei breuklijnen die door het Lichaam van Christus heen gaan benoemen, kunnen we niet heen om die tussen “allochtone en autochtone” Christenen en kerken. Vanouds zijn mensen uit alle delen van de wereld naar Nederland gekomen en hebben daar een nieuw thuis gevonden. Onder hen ook vele Christenen. Vluchtelingen, die in eigen land om hun geloof vervolgd werden en hier hun toevlucht hebben gevonden; Asielzoekers, op de vlucht voor politieke systemen en meedogenloze dictators, voor oorlogsgeweld en uitbuiting. Maar ook mensen vanuit voormalige Nederlandse koloniën: Indonesië, Suriname, Curacao, Nederlandse Antillen. En tenslotte al die broeders en zusters uit Afrika, Azië, Zuid en Noord Amerika, Oost-Europa, die naar Nederland zijn gekomen als zendelingen en evangelisten.</p> <p>Wij, de autochtone kerken en Christenen in Nederland willen hier vandaag voor God en voor jullie belijden, dat wij zwaar gezondigd hebben.</p> <p>Dat wij spreken van allochtone en autochtone kerken laat al zien dat wij onderscheidingen maken die in Gods ogen onhoudbaar zijn. Paulus zegt het heel duidelijk in Galaten 3: Door het geloof en in Christus Jezus bent u allen kinderen van God. En even verderop: Er zijn geen Joden of Grieken meer, slaven of vrijen, mannen of vrouwen – u bent allen één in Christus Jezus.</p> <p>Maar het gaat natuurlijk nog veel dieper! Wij Nederlanders hebben een collectieve schuld op ons geladen door ons koloniale verleden en door onze rol in de slavenhandel vanuit Azië en Afrika. Wat hebben wij daarmee veel pijn en diepe trauma's veroorzaakt, die tot op de dag van vandaag doorwerken in families, in hele bevolkingsgroepen en culturen, en in onze verhouding met slachtoffers. Ook deze schuld willen wij uitspreken.</p> <p>Het evangelie leert ons dat gastvrijheid een uitwerking is van het grote gebod. Als Christus terugkomt zal hij dan tegen ons zeggen: ... Ik had honger en jullie gaven mij te eten, ik had dorst en jullie gaven mij te drinken. Ik was een vreemdeling, en jullie namen mij op. ...? We denken vaak dat we tolerant en gastvrij zijn. Maar we willen het vandaag belijden dat we zo vaak zelfzuchtig zijn en alleen maar aan onszelf denken. Onze kerk- en huisdeuren staan in naam wel open, maar in werkelijkheid is er maar weinig ruimte voor mensen die anders zijn. We zijn gehecht aan onze taal, tradities en vormen, die voor mensen die van buiten komen, soms moeilijk te begrijpen en te leren zijn. Een pijnlijk voorbeeld hiervan is dat we leegstaande kerkgebouwen liever te gelde maken en</p>

verkopen aan projectontwikkelaars dan dat we ze willen delen met migrantengemeenten.

Wij willen God en ook jullie daarom vragen ons te vergeven en ons te helpen opnieuw te beginnen, nieuwe relaties op te bouwen en Samen Kerk te zijn In Nederland!

Gebod:

Lieve Vader in de Hemel, wij hebben gezondigd tegen U en tegen onze broeders en zusters uit andere landen die hierheen zijn gekomen: als vluchtelingen, als asielzoekers, als werkers, als zendelingen en evangelisten. We hebben schuld op ons geladen door ons koloniale verleden, door onze rol in de slavenhandel vanuit Azië en Afrika, door ons egoïsme, door ons gebrek aan gastvrijheid en hulpvaardigheid.

Ja Heer, we belijden u onze schuld, waardoor we Uw heilige Naam oneer hebben aangedaan en waardoor we kostbare en prachtige kinderen van U zoveel pijn hebben gedaan.

Vergeef ons onze schuld om Jezus' wil en help ons op een andere manier met elkaar om te gaan. Heer, ontferm u.

Rhoinde Mijnals-Doth, voorzitter van Samen Kerk In Nederland (SKIN, samenwerkingsverband migrantenkerken), predikant Evangelische Broedergemeente:

Op deze voor (Christelijk) Nederland toch belangrijke dag willen wij onze schuld belijden voor de dingen die wij hebben gedacht, maar ook hebben gezegd, of zelfs gedaan, naar jullie toe. Vanuit onze diepe gekwettheid en bitterheid in het verleden, maar helaas ook nu nog steeds, zijn wij ook niet altijd aardig en vriendelijk geweest naar jullie toe. We vonden het daarom soms heel erg moeilijk jullie echt te accepteren als werkelijke broeders en zusters in de HERE.

We willen God en ook jullie daarom vergeving vragen voor onze soms nogal wat (vaak voorkomende) negatieve reacties naar jullie toe. Daar hebben we spijt van.

Gebod:

Trouwe Vader in de hemel,

Hier sta ik hier voor Uw heilig aangezicht. En belijd HEER, dat het niet altijd goed gegaan is tussen onze kerken. Er was onbegrip, het gevoel van niet geaccepteerd zijn en vele vraagtekens ten opzichte van elkaar, hebben ervoor gezorgd HEER dat we ons vaak teleurgesteld voelden, ons zelfs boos maakten en elkaar niet begrepen.

Als kinderen van U weten we dat boosheid, teleurstelling en onbegrip niet van U zijn en we vragen U daarvoor vergeving.

HEER, ik wil U ook vragen dat U Uw Geest van liefde uitstort in de harten van ons allen die hier op dit moment aanwezig zijn, zodat de dag mag komen in Nederland dat we niet meer zullen spreken van autochtone of allochtone christenen, maar dat we elkaar als waarachtige broeders en zusters zien, die EEN zijn in Jezus Christus, zoals U daar zelf zo vurig om gebeden hebt. HEER, we vragen U dit in de naam van onze HEER en Heiland, Jezus Christus. AMEN!

Gezamenlijk gebed hele zaal

Heer onze God,
Als christenen in Nederland
hebben wij heel verschillende culturen
en nauwelijks aandacht.
We gaan vaak niet goed met elkaar om.
Vergeef ons, Heer,
en leert U ons samen Kerk te zijn in Nederland.
Heer ontferm

Schuld generaties

Gesproken woord van ouder Frank Pot en jongere Rachel Fairbairn. Frank sprak onder meer over de tekst **Maleachi 4** : 4-6 in de vertaling van Het Boek:

4 'Denk eraan de wetten van mijn
dienaar Mozes te gehoorzamen die
Ik hem op de berg Horeb voor Israël
heb gegeven. 5 En voordat die grote,

<p>ontzagwekkende dag van de HERE aanbreekt, zal Ik u nog de profeet Elia sturen. 6 Zijn prediking zal vaders en kinderen weer bij elkaar brengen, zij zullen zich met elkaar verzoenen, want als zij dat niet doen, dan zal Ik komen en hun land volkomen verwoesten.'</p>
<p>Gezamenlijk gebed hele zaal:</p> <p>Vader God, vergeef ons onze schuld naar elkaar. Dat we niet mee hebben gewerkt om de generaties bij elkaar te laten komen, maar juist van elkaar zijn afgezonderd. Wij bekeren ons. Vandaag kiezen we ervoor om in lijn te komen met Uw woord en keren we onze harten naar elkaar toe. Moge het gevolg hiervan zichtbaar worden. In Jezus Naam. Amen. <i>Heer ontferm U</i></p>
<p>Schuld tegenover kinderen, nieuwe christenen en afhakers.</p> <p>Gezamenlijk gebed hele zaal:</p> <p>Heer Jezus Christus, Als christenen in Nederland hebben wij Uw gelaat verduisterd. Wij laten onze landgenoten niet zien hoe U werkelijk bent. We zijn vaak niet herkenbaar aan onderlinge liefde. Tallozen hebben Uw Kerk verlaten, mede door ons gedrag. Wij zadelen onze kinderen op met de gevolgen van onze scheuringen. Heer, wij bidden U om vergeving. Leer ons in eenheid te getuigen van Uw liefde voor iedere mens. Leid ons naar Uw waarheid en naar die eenheid waar U om hebt gebeden. Amen <i>Heer ontferm U</i></p>
<p>Proclamatie #1 <i>Samen zeggen we uit het manifest:</i></p> <p>WIJ KIEZEN TEGEN onverschilligheid of minachting voor elkaar. We erkennen dat we in dit opzicht niet naar de geest van Christus hebben gehandeld. Hij heeft opgedragen dat de één de ander hoger acht dan zichzelf. We hebben maar al te vaak het omgekeerde gedaan. We zijn vaak arrogant geweest en zelfingenomen. Daarmee hebben we de naam van God niet geëerd. Daarmee hebben we onze opdracht om te getuigen van Gods liefde verwaarloosd. Daarmee zijn wij ook zelf de oorzaak van de ontkerstening van Nederland. Wij belijden onze schuld tegenover God en elkaar.</p>
<p>Lied: Ik belijd (Opw. 390)</p>

Deel 2: MIDDENPROGRAMMA

<p>13.00-14.45</p>
<p>Uitleg over het middenprogramma, waarin erkenning centraal staat, het benoemen van de genade van God, zoals die in de ander zichtbaar is. Elkaars uniek-zijn, charisma en plaats in Christus' Lichaam ontdekken en dankbaar aanvaarden. Elkaar de broederhand reiken op basis van serieuze kennismaking en verantwoording aan elkaar. Zoals de broederhand die Paulus en Barnabas enerzijds en Petrus, Jacobus en Johannes anderzijds elkaar gaven. (Vgl. Gal.2:9, afgebeeld op de 'icoon van erkenning' Zie icoon van erkenning)</p>
<p>Lied: <i>Dank, dank nu allen God</i> (Gezang 44) Lied: <i>Juicht, want Jezus is Heer</i> (Opw. 174)</p>

	Filmpje 'Wij kiezen voor eenheid' in Kokengen (zie YouTube)
	Erkenning en waardering van elkaar
	<p>Waardering Rooms-katholieke kerk Arjan Plaisier:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Allereerst noem ik de hartstocht voor de kerkelijke eenheid. • De moed om tegen de geest van de tijd vast te houden aan het klassiek christelijke belijden van de drie-enige God en het waarlijk God, waarlijk mens van Jezus Christus. • De eerbied voor het sacrament van de eucharistie en het geloof in de tegenwoordigheid van Christus, ook al versta ik als kind van de Reformatie die tegenwoordigheid anders. • De verbondenheid met de heiligen die ons zijn voorgedaan. • Persoonlijk heb ik veel geleerd van grote Rooms Katholieke denkers en theologen, waarbij ik Pascal uit de 17^e eeuw, John Henry Newman uit de 19^e eeuw en Hans Urs von Balthasar uit de 20^e eeuw met name noem. En ook van Chersterton en Tolkien.
	<p>Gerard de Korte over de Protestantse kerken/traditie:</p> <p>Allereerst noem ik de liefde voor de Heilige Schrift En wel de gehele Schrift Niet alleen het evangelie maar ook het Oude Testament wordt gezien als openbaring van Godswege.</p> <p>Ik noem ook graag de liefde voor de persoon van Christus als het hoogtepunt van Gods openbarend spreken in onze wereld.</p> <p>Ik denk ook aan de rijke liedcultuur. Van Bach tot het Liedboek De grote religieuze werken van Bach zijn geschreven geïnspireerd door de lutherse vroomheid.</p> <p>Vandaag noem ik ook graag enkele protestantse lieddichters die mij met hun liederen hebben geïnspireerd: Jan Wit, Ad den Besten, Schulte Nordholt, Willem Barnard.</p> <p>Als laatste noem ik de warme protestantse vroomheid; De rijkdom van de bevindelijkheid; de verborgen omgang met de Heer in goede en kwade dagen.</p>
	<p>Peter Sleebos over de gevestigde kerken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wij leren van het diepe respect en ontzag voor God en de dingen van God, waar in onze kringen soms te makkelijk mee omgegaan wordt, maar wat we van de oude kerken mogen leren. • Wij erkennen en waarderen het feit dat de oude kerk door de eeuwen heen de boodschap van het christendom gedragen en doorgegeven heeft. • Wij zijn de gevestigde kerken dankbaar voor het doordenken van de Theologie en maken daar voor een deel dankbaar gebruik van. • Wij herkennen en erkennen het grotere lichaam van Christus in mensen komend uit alle kerken, die verlost zijn door Jezus Christus onze Heer en Heiland. • Wij hebben waardering voor het besef van ecclesio-logie van de gevestigde kerken, waar ik jaloers op ben en wij als Evangelische- en Pinksterbeweging nog veel van kunnen leren.: •
	<p>Over de nieuwe evangelicale en pentecostale bewegingen/gemeenten sprak Wietse van der Velde waardering uit. Hij is oud-katholiek pastoor en vice-voorzitter van de Raad van Kerken in Den Haag. Hij zei:</p>

"Vandaag sta ik hier temidden van een rijk geschakeerde groep zusters en broeders in Christus.
Door de Geest van God zijn wij bijeengebracht om te zoeken naar wat ons verbindt en te groeien naar eenheid.
Ik behoor tot de Oud-Katholieke Kerk van Nederland, één van de kleine traditionele "oude" kerken van ons land.
Voluit willen wij in de katholieke traditie staan.
Maar in de loop van onze geschiedenis hebben wij ook met vreugde vele waardevolle elementen in de geloofsbeleving en geloofspraxis van de kerken met hun wortels in de protestantse reformatie herkend.
Vandaar uit zagen wij het in de vorige eeuw als onze roeping in de oecumene een brugkerk te zijn tussen katholieke en reformatorische kerken.
Gedurende lange tijd zagen wij echter daarbij de kerken en christelijke groepen met een pinkster- of evangelische geloofsbeleving eigenlijk niet staan.
En als wij hen al zagen dan wezen wij hen – helaas maar al te vaak vanuit de hoogte – op wat wij als hun tekorten zagen als het ging over opvattingen over de sacramenten en de ambtsbediening in de kerk.
Daar is - God zij dank - in de laatste veertig jaar bij ons hoe langer hoe meer een andere houding en visie op gekomen.
Een belangrijke rol heeft daarin de charismatische vernieuwing gespeeld.
In de Charismatische Werkgemeenschap Nederland (CWN) waarin die vernieuwing haar oecumenische samenwerking vond, hebben vanaf het begin geestelijken en gelovigen van de Oud-Katholieke Kerk een actief aandeel gehad.
Zij zochten daarin naast de Bijbelse en sacramentele vroomheid van hun eigen kerk naar een verdieping en verrijking van het werk van de Heilige Geest in het leven van de kerk en de gelovigen.
En bij hun zoektocht naar het werk van de Geest in hun leven ontmoetten zij niet alleen christenen met reformatorische en katholieke, maar ook met pinkster en evangelische achtergronden.
Dat gaf onvermoede herkenning en verbondenheid, men leerde van elkaar en van elkaars traditie, wederzijds vond er verrijking plaats.
Dat heeft op termijn zijn invloed in onze hele kerk laten voelen.
Net als in veel andere traditionele kerken werd bij ons als het ging om verlossing en heil voor de mensen vaak eenzijdig de nadruk gelegd op de geestelijke verlossing van de mens.
Maar juist de pinkster en evangelische kerken en gemeenten laten zien dat het als het om heil en genezing van Godswege gaat, dat dan de hele mens in het spel is, met ziel en lichaam.
Voor dat hernieuwde inzicht, voor het ons helpen een nog grotere hoogte en breedte en diepte van de rijkdom van Gods genade en mensenliefde te ontdekken, zijn wij hen dankbaar.
In onze Nederlandse samenleving is het grootste deel van de bevolking vervreemd geraakt

<p>van de christelijke boodschap. De Nederlandse christenheid is op zoek naar manieren om de mensen met wie zij in dit land mogen wonen op een nieuwe en aansprekende manier met het verhaal van de liefde van God die ons door Jezus, zijn Zoon, wil redden in aanraking te brengen. Van onze pinkster en evangelische zusters en broeders kunnen wij daarbij veel leren. Zij spreken vaak zonder aarzeling en vol enthousiasme met de mensen om hen heen over hun geloof en wat Christus voor hen betekent. Op hun geloofsblijheid en hun grote inzet om in woord en daad van het evangelie te getuigen mogen wij jaloers zijn. En bij het zoeken naar nieuwe plekken waar zij hun geloof kunnen beleven, vieren en uitdragen laten zij zich niet afleiden door historisch gegroeide organisatievormen en gewoonten – die hoe waardevol ze ook zijn – voor de “oude” kerken soms een ballast kunnen zijn om op weg te gaan naar een nieuwe en uitdagende toekomst voor evangelie en kerk in ons land. Om deze charisma's, deze goddelijke genadegaven die wij zo vaak bij onze pinkster en evangelische zusters en broeders aan het werk zien, mogen, moeten wij samen God bidden, want wij sterven zonder de levensadem van Gods Geest."</p>
<p>Over de autochtone christenen sprak Rhoinde Mijns-Doth, voorzitter van Samen Kerk In Nederland (SKIN, samenwerkingsverband migrantenkerken), predikant Evangelische Broedergemeente:</p> <p>We zijn jullie allereerst dankbaar voor het organiseren van deze dag, waarbij een stapje wordt gezet om in alle oprechtheid dichterbij elkaar te komen.</p> <p>Wij danken onze God dat HIJ jullie vanuit Europa indertijd heeft willen gebruiken het Evangelie van onze HEER en Heiland, Jezus Christus in onze thuislanden te brengen, en dat vele zendelingen daarbij hun leven hebben willen geven als een levend offer aan Hem.</p> <p>Wij danken God en ook jullie, voor de liefde en het grote hart van sommigen van jullie, voor een gastvrije ontvangst van vele mensen uit andere landen en volken, al ging dat soms wat moeizaam</p> <p>Wij danken jullie ook voor de steun van vele autochtone christenen aan vluchtelingen, asielzoekers, ongedocumenteerden, slachtoffers van mensenhandel, etc., hetzij via de vele goede christelijke organisaties die in en vanuit Nederland werken, hetzij op persoonlijke titel (denk aan het opvangen van ongedocumenteerden in eigen prive huizen)</p> <p>Wij danken ook voor het goede voorbeeld tot gastvrij bieden van huisvesting aan sommige migrantenkerken en internationale kerken in de eigen kerkgebouwen.</p>
<p>Over de allochtone christenen zei Jan Wessels:</p> <p>Als ik aan jullie denk dan word ik in de allereerste plaats altijd heel klein onder de grootheid en wijsheid van God, die in mensen zo'n geweldige culturele verscheidenheid heeft gelegd. De veelkleurigheid van Christus' kerk laat iets van Gods majesteit. Jullie komst naar Nederland heeft</p>

<p>ons iets daarvan laten zien en ervaren. Iets van dat geweldige visioen uit Openbaring 7 van die onafzienbare menigte, die niet te tellen is, uit alle landen en volken, van elke stam en taal, voor de troon van God en voor het Lam.</p> <p>Hij heeft jullie ook een geweldige passie gegeven. Passie om Hem te dienen. Die passie komt uit in de uitbundigheid waarmee jullie de Heer grootmaken, de kracht van het gebed. Waar wij Nederlanders soms heel overwogen, heel beheerst, heel verstandelijk soms ook ons geloof beleven, hebben andere culturen ons oog laten krijgen voor andere dimensies van het menszijn. Niet alleen het verstand, maar ook het hart en het gevoel.</p> <p>En niet alleen het hart en het gevoel, maar ook de hand. Zoals jullie in jullie gemeenschappen voor elkaar zorgdragen – dat is een voorbeeld voor veel nederlandse kerken, die vooral kerk zijn op zondag. Kerk-zijn van zondag tot zondag is misschien wel jullie grootste kracht. En het levert een onschatbare bijdrage aan onze samenleving zoals zelfs in onderzoeksrapporten naar boven is gekomen.</p> <p>Jullie komst naar Nederland betekent daarom een verrijking voor de kerken en het helpt ons nog beter te begrijpen wat Paulus bedoelt in die prachtige brief aan de Efesiërs, hoofdstuk 3 dat we alleen samen met alle heiligen de lengte en de breedte, de hoogte en de diepte kunnen begrijpen, ja de liefde van Christus kennen, die alle kennis te boven gaat.</p> <p>Wij danken jullie ook voor het geduld en de volharding, de liefde en de goedertierenheid die jullie ons iedere keer weer laten zien, wanneer wij ongastvrij en weinig behulpzaam zijn. We zien daarin de vrucht van de Geest, die ook in jullie werkt.</p> <p>En tenslotte wil ik jullie danken voor de zendingen en evangelisten, die nu vanuit de voormalige zendingsgebieden naar Nederland komen. Ik dank jullie voor hun liefde voor Nederlanders. Dank voor de offers die zij bereid zijn te brengen. En ik bid dat hun werk door de Heer gezegend zal worden en dat veel mensen die God en de kerk de rug hadden toegekeerd door hen weer de weg terug naar de Vader zullen vinden.</p>
<p>Over de jongere generatie sprak Frank Pot, over de oudere generatie Rachel Fairbairn.</p>
<p>Gebed voor elkaar</p> <p>Elke kerk/traditie staat hierbij een moment centraal doordat allen voor hen bidden. Op het moment dat voor een categorie gebeden werd konden mensen die tot die zich tot deze categorie rekenen gaan staan. Dat gebeurde ook.</p> <p>Elk gebed werd afgesloten met dit gezongen gebed: 'Laat Uw adem God, komen over hen' (lied 86 uit <i>Zing een nieuw lied</i>)</p>
<p>1) Arjan Plaisier bad voor de Rooms-katholieke Kerk</p>
<p>2) Gerard de Korte bad voor de kerken uit de Reformatie</p>
<p>3) Wietse v.d. Velde bad voor de evangelische en Pinkstergemeenten</p>
<p>4) Rhoïnde Mijns-Doth bad voor de autochtone christenen en oude gevestigde kerken</p>
<p>5) Jan Wessels bad voor de allochtone christenen in Nederland</p>
<p>6) Frank Pot bad voor de jongere generatie</p>
<p>7) Rachel Fairbairn bad voor de oudere generaties</p>
<p>8) Ds. Robbert-Jan Perk (PKN), lid van de stuurgroep Wij kiezen voor eenheid, bad oor alle nog niet genoemde christenen/tradities/gemeenten/kerken, m.n. ook de Oosters-orthodoxe en Oriëntaalse kerken</p>
<p>9) Pater Leo van der Klaauw bad voor de Messiasbelijdende Joden:</p> <p>Heer, onze God, wij danken U voor onze zusters en broeders uit het volk van het eerste Verbond, die tot de kennis en aanvaarding zijn gekomen van uw Zoon als de beloofde Messias.</p>

<p>Zij vormden het begin van de gemeenschap van christenen, maar vele eeuwen waren zij gering in aantal en ongezien. Wij danken U dat U in onze dagen zichtbaar en tastbaar vele Joden roept binnen tot kennis van uw Zoon. U weet hoe deze Messiasbelijdende Joden het moeilijk hebben om hun plaats te vinden. Om hun geloof in Jezus worden zij afgewezen door hun bloedverwanten en in de kerken is vaak weinig begrip en respect voor hun Joodse traditie en gebruiken. En toch is hun inbreng belangrijk om uw woord beter te verstaan en uw heilsplan beter te leren kennen. Wij bidden U: wees hun nabij op hun zoektocht om uw stem te verstaan. Verheerlijk onder hen uw heilige Naam. Laat er in de kerken meer begrip komen voor leden met een Joodse achtergrond. en laat ook de zelfstandige Messiasbelijdende gemeenten erkend worden als behorend bij de grote Gemeenschap van het Lichaam van Christus Help ons ook om met hen te zoeken naar de eenheid die U gewild hebt, opdat de wereld mag geloven in de Redder die U hebt gezonden. Dan kunnen wij samen uitzien naar de dag waarop alles voltooid wordt bij de tweede komst van uw Zoon. Dat vragen wij U in Jezus' Naam.</p>
<p>Gezamenlijk baden we het Onzevader</p>
<p>Lied: U maakt ons een (Opw. 194)</p>
<p>Voetwassing De "kerkleiders" Gerard de Korte, Arjan Plaisier en Peter Sleebos wasten de voeten van zes jongeren als symbool van hun dienstbaarheid aan de Kerk van morgen.</p> <p>Tijdens de voetwassing werd Joh.13:1-17 voor uit de NBV helemaal voorgelezen, met o.a.:</p> <p>1 Jezus wist dat zijn tijd gekomen was (...) Als ik, jullie Heer en jullie meester, je voeten gewassen heb, moet je ook elkaars voeten wassen. 15 Ik heb een voorbeeld gegeven; wat ik voor jullie heb gedaan, moeten jullie ook doen. 16 Waarachtig, ik verzeker jullie: een slaaf is niet meer dan zijn meester, en een afgezant niet meer dan wie hem zendt. 17 Je zult gelukkig zijn als je dit niet alleen begrijpt, maar er ook naar handelt.</p>
<p>Samenzang <i>Lied: 'Ik wil jou van harte dienen' (Opw.378; Elb 213)</i></p> <p>1. Ik wil jou van harte dienen en als Christus voor je zijn. Bid dat ik genade vind, dat jij het ook voor mij kunt zijn.</p> <p>2. Wij zijn onderweg als pelgrims, vinden bij elkaar houvast. Naast elkaar als broers en zusters, dragen wij elkanders last.</p> <p>3. Ik zal Christus' licht ontsteken als het duister jou omvangt. Ik zal jou van vrede spreken waar je hart naar heeft verlangd.</p> <p>4. Ik zal blij zijn als jij blij bent, huilen om jouw droefenis, al mijn leeftocht met je delen tot de reis ten einde is.</p> <p>5. Dan zal het volmaakte komen als wij zingend voor Hem staan, als wij Christus' weg van liefde</p>

en van lijden zijn gegaan.
<p>Zes jongeren baden samen Joh. 17 helemaal Met o.m.: ‘Vader, (...) 9 Ik bid voor hen. Ik bid niet voor de wereld, maar voor de mensen die u mij hebt gegeven, omdat zij van u zijn 10 –alles wat van mij is, is van u, en alles wat van u is, is van mij—en omdat in hen mijn grootheid zichtbaar geworden is. 11 ¶ Ik ben al niet meer in de wereld, ik ga naar u toe, maar zij blijven wel in de wereld. Heilige Vader, bewaar hen door uw naam, de naam die u ook aan mij gegeven hebt, zodat zij één zijn zoals wij één zijn.(...) 18 Ik zend hen naar de wereld, zoals u mij naar de wereld hebt gezonden. 19 Ik heb mij geheiligd omwille van hen, zo zullen ook zij door de waarheid geheiligd zijn. 20 ¶ Ik bid niet alleen voor hen, maar voor allen die door hun verkondiging in mij geloven. 21 Laat hen allen één zijn, Vader. Zoals u in mij bent en ik in u, laat hen zo ook in ons zijn, opdat de wereld gelooft dat u mij hebt gezonden. 22 Ik heb hen laten delen in de grootheid die u mij gegeven hebt, opdat zij één zijn zoals wij: 23 ik in hen en u in mij. Dan zullen zij volkomen één zijn en zal de wereld begrijpen dat u mij hebt gezonden, en dat u hen liefhad zoals u mij liefhad. (...) 26 Ik heb hun uw naam bekendgemaakt en dat zal ik blijven doen, zodat de liefde waarmee u mij liefhad in hen zal zijn en ik in hen.’</p>
<p>Proclamatie #2 <i>Samen spraken alle aanwezigen uit het Manifest voor eenheid:</i></p> <p>WIJ KIEZEN VOOR eenheid, in de verscheidenheid. We zijn christenen die tot verschillende kerken behoren. We hebben verschillende achtergronden van cultuur en geschiedenis. We zijn het niet in alles met elkaar eens. In onze leer en ons leven maken we niet altijd dezelfde keuzes. We behoren tot kerken met verschillende geloofsuitingen. We willen dat niet ontkennen.</p> <p>Als volgelingen van Jezus zijn we aan elkaar gegeven. We kunnen elkaar niet missen. Gevestigde kerken kunnen vandaag de dag geen kerk zijn zonder de nieuwe impulsen die van buiten komen: Pinksterkerken, evangelische kerken, migrantenkerken. Omgekeerd kunnen kerken van buiten geen kerk zijn zonder de traditie van kerken en kerkgenootschappen die al lang hun plaats in de Nederlandse samenleving innemen. Samen mogen we kerk zijn. We willen een verbond sluiten met elkaar door elkaar de broeder- en zusterhand te reiken.</p>
<p>Samenzang Lied: Hinnee ma tov (Ps 133:1) Opw.34</p>

Deel 3: TEKSTEN 15.30-17.00

<p>Opening en uitleg Wilkin van de Kamp Uitleg over slotprogramma: nu richten we ons op de toekomst. Wat staat ons als christenen in Nederland samen te doen in verband met de eenheid en met de taak die de Heer ons geeft.</p>
<p>Projectkoor zong ‘Wij kiezen voor eenheid’ Zie tekst en geluid ook op www.wijkiezenvooreenheid.nl onder artikelen.</p>
<p>Proclamatie #3 <i>Samen spraken alle aanwezigen uit het Manifest voor eenheid:</i></p> <p>WIJ KIEZEN VOOR eenheid, omdat er een gezamenlijke opdracht is: het evangelie te verkondigen en een levende kerk te zijn voor mensen van vandaag. Wij geloven dat elk mens Jezus Christus nodig heeft. Veel mensen zijn van het evangelie van Jezus Christus vervreemd geraakt. Voor velen is God de grote onbekende. Velen hebben geen enkele binding meer met de geloofsgemeenschap rond Jezus. De ontkerstening van ons</p>

<p>land gaat door en de ontkerkelijking neemt nog steeds toe. Mede daardoor verkeert onze samenleving in een crisis. Er treedt verharding op door individualisme en groepsbelang. De samenhang ontbreekt door een tekort aan medemenselijkheid en sociale bewogenheid. We zijn geroepen geestelijk waakzaam te zijn en te strijden tegen de machten die mensen en samenlevingsverbanden kapot maken. We geloven dat Christus mensen en bevolkingsgroepen bij elkaar brengt.</p> <p>We willen elkaar oproepen en helpen om elk afzonderlijk en met elkaar een levende gemeenschap te zijn van broeders en zusters, die leven door de Geest van God. <i>Wij kiezen ervoor het geloof met elkaar te delen, elkaar te bemoedigen en elkaar te stimuleren.</i> We kiezen ervoor met elkaar leerlingen van Jezus te zijn, die de mensen die op onze weg komen, uitnodigen leerlingen van Jezus te worden.</p>
<p>Samenzang <i>Heer uw licht en uw liefde (Opw. 334)</i> <i>Heer wat een voorrecht (Elb. 212)</i> <i>Jezus, wij verhogen U (Opw. 237)</i></p>
<p>Drie getuigenissen van eenheid</p>
<p>Wilco (PKN) en Stefany (R.-K.) den Hoed uit Puttershoek <i>[Hieronder de vooraf uitgeschreven tekst]</i></p> <p>Wilco zal wel de tekst op papier als houvast gebruiken. Een (in)leidende vraag vinden we allebei wel prettig.</p> <p>Stefany: In onze verkeringstijd wilden we graag samen naar de kerk. De RK. Kerk was voor Wilco toen nog geen optie. We hebben een hervormde kerk gezocht waar we ons prettig voelden en kwamen in contact met de dominee, die veel meer over mijn kerk wist dan ik zelf. Hij heeft ons veel geleerd over de Hervormde én de Katholieke kerk. De Hervormde kerk evenveel leren waarderen als mijn eigen Rooms-Katholieke kerk was een lange weg. Ik ging steeds mee naar de Hervormde diensten en deelde met Wilco wat ik erbij beleefde. Ik wilde begrijpen, stelde vragen en kreeg uitleg. Ook door deelname aan een maandelijkse gespreksgroep bij de dominee.</p> <p>In iedere periode van ons gezinsleven bekijken we steeds samen opnieuw wat goed is voor ons en ons gezin. We gaan nu samen (met de kinderen, nu tieners) naar elkaars kerk.</p> <p>Wilco: Door de gesprekken met de dominee leerde ik de R.-K. Kerk beter kennen en begrijpen. Ook door steeds samen onze vragen en twijfels met elkaar en anderen te delen, werd mijn geloof verrijkt en verdiept. Ik leerde de mooie dingen van de R.-K.kerk kennen. Een grote inspiratie was voor mij de tekst uit het evangelie: <i>Bemin uw naaste als uw zelf.</i></p> <p>Dus, ook de R.-K. kerk beminnen als je eigen kerk. Dat was voor mij een grote stap.</p> <p>Doordat we de beweging Het Focolare leerden kennen, hadden we niet meer alleen gesprekken over de R.-K. kerk, maar kwam ik er ook mee in contact. Ik leerde veel mensen uit de R.-K. gemeenschap kennen. We leerden van elkaar. We vertelden elkaar over de verschillen, maar vooral over de overeenkomsten. Door naar de eerste Christengemeenschap te kijken, vervallen alle scheidingen. De weerstand die ik aanvankelijk had, werd in de loop van de jaren steeds kleiner.</p> <p>Stefany: Toen ik me na tien jaar niet meer thuis voelde in de Hervormde kerk, waar we na een verhuizing terecht waren gekomen, heb ik Wilco gevraagd om eens tien keer met mij mee te gaan en het een kans te geven. Voor Wilco was het heel belangrijk om niet gescheiden, maar samen naar de kerk te gaan en het geloof te beleven. We hebben ook een andere Hervormde kerk gevonden en we gaan nu elke week samen naar de kerk, de ene week naar de ene en de andere week naar de andere kerk. Uit liefde voor elkaar en voor God zijn we samen blijven zoeken.</p> <p>Stefany: Wat ik ben gaan waarderen in de Hervormde gemeente is de gemeenschap, de betrokkenheid bij elkaar en bij mensen die nieuw zijn. Door omgang met Hervormden ging ik ook veel meer Bijbellezen en werd het vanzelfsprekend dat we thuis ook voor de kinderen voorlezen uit veel verschillende kinderbijbels.</p>

<p>Wilco: Tijdens de voorbereiding van het vormsel van onze zoon kregen we een rondleiding in de R.-K. kerk van Oud-Beyerland. Ik kwam er achter dat alles in de kerk en alles wat er gebeurde een betekenis heeft. Het is er niet zomaar, veel is symbolisch en heeft een diepe achterliggende betekenis, dit voelde als een verrijking in mijn beleving. Wat ik ook ben gaan waarderen is de barmhartigheid van God die voor Katholieken zo belangrijk is. Op sommige momenten kan ik de aanwezigheid van God in de mis heel duidelijk ervaren.</p> <p>Er is mij ook gevraagd: <i>Als je aan een Eucharistieviering deelneemt, hoe doe je dat dan bij de communie?</i> Ik ga met gekruiste armen over mijn borst naar voren en ontvang dan de zegen of een kruisteken. Dit is altijd een bijzonder moment. Ik voel dan de verdeeldheid van de kerk en bid hiervoor. Vaak krijg ik positieve reacties van de priester of parochianen dat ik als protestant onder hen aanwezig ben.</p> <p>Elke kerk heeft zijn mooie vruchten, als we die aan elkaar geven ontstaat uiteindelijk de eenheid in verscheidenheid, laat onze geloofsreis een kleine bijdrage mogen zijn.</p> <p>[Wilco en Stefany zij ook te zien en te horen in het programma Door de wereld, dat de EO 6 oktober uitzond, met mooie beelden van de bijeenkomst op het Malieveld. Zie http://www.eo.nl/programma/doordewereld/2011-2012/page/EENHEID_OP_HET_MALIEVELD/episode.esp?episode=13053460&programs=11080918]</p>
<p>Alex Ruijg, een Amsterdammer die op latere leeftijd christen werd ('een bekeerde heiden', zei hij, 'gedoopt in een plas' (..) 'ik had nog geen kerk') sprak over Hoop voor Noord, een missionair project, verbonden met Chr. Gereformeerde Kerk.</p>
<p>Zuster Ruth Lagemann van Chemin Neuf (www.paulusabdij.nl) over het "samen bidden voor de eenheid" en de kracht ervan. Voorbeelden: Ruth: "Een oude Oost-Berlijnse man vertelde: Kardinaal Bengtsch, de katholieke bisschop van oost en west Berlijn had 1961 (bouw van de Berlijnse muur) alle christenen gevraagd elke dag om 12uur voor de eenheid te bidden: van Berlijn, van de stad, van het land... De oude man vertelde mij toen: wij waren dus velen, die dagelijks ervoor gebeden hebben en de nacht van 9 november 1989 heb ik met mijn ogen de vrucht van dit gebed gezien! Hij vroeg mij toen: moeten wij niet op dezelfde manier voor de eenheid onder de christenen bidden, dat de muren die er nog zijn vallen kunnen...? Dit was van de katholieke kant. Aan de protestantse waren er de maandagsgebeden in Leipzig en Berlijn. Voor mij was het vreedzame vallen van de muur een vrucht van al deze gebeden. Het 'onzichtbare klooster', gestart door Couturier en nu elke donderdagavond voortgezet in NetforGod, is er voor mij van dezelfde golflengte...een brandende uitnodiging, samen te bidden dat alle muren die er nog zijn vallen kunnen. Wij bidden elke dag als protestanten en katholieken samen het gebed voor de eenheid, geschreven door Paul Couturier, een priester die in de vorige eeuw heel veel gedaan heeft om het gebed voor de eenheid te stimuleren."</p> <p><i>Wilkin: zullen we dit gebed als afsluiting van het getuigenis samen bidden?</i></p> <p><i>Heer Jezus, U die gebeden heeft dat allen één zouden zijn, wij bidden U voor de eenheid onder de christenen, zoals U het wilt, en op de manier die U wilt. Moge uw Geest ons geven dat wij de pijn van de scheiding ervaren, dat wij onze schuld erkennen, en dat wij mogen hopen over alle hoop heen. Amen.</i></p>
<p>Geloofsbelijdenis Nicea-Constantinopel die alle christenen samen in het Grieks vaststelden in het eerste millennium waarin we nog ongedeeld waren.</p>

<p>Samen opgezegd vanaf het scherm waarop deze vrije vertaling:</p> <p>Wij geloven in één God, de almachtige Vader, Schepper van de hemel en de aarde, van alle zichtbare en onzichtbare dingen.</p> <p>En in één Here Jezus Christus, de eniggeboren Zoon van God, geboren uit de Vader voor alle eeuwen, God uit God, Licht uit Licht, waarachtig God uit waarachtig God; geboren, niet geschapen, één van wezen met de Vader; door Hem zijn alle dingen geworden.</p> <p>Terwille van ons mensen en van ons behoud is Hij neergedaald uit de hemel en vlees geworden door de Heilige Geest uit de maagd Maria en is een mens geworden. Hij is ook voor ons gekruisigd onder Pontius Pilatus, heeft geleden, is begraven. Op de derde dag is Hij opgestaan overeenkomstig de Schriften. Hij is opgevaren naar de hemel, zit aan de rechterhand van de Vader en zal in heerlijkheid weerkomen om te oordelen de levenden en de doden. En zijn rijk zal geen einde hebben.</p> <p>En in de Heilige Geest, die Here is en levend maakt, die van de Vader en de Zoon uitgaat, die samen met de Vader en de Zoon aanbeden en verheerlijkt wordt, die gesproken heeft door de profeten.</p> <p>En een heilige, algemene en apostolische kerk.</p> <p>Wij belijden een doop tot vergeving van de zonden.</p> <p>Wij verwachten de opstanding van de doden en het leven van de komende eeuw. Amen</p>
<p>Samenzang- Ere zij aan God de Vader</p>
<p>Wat moeten we doen?</p> <p>HUISWERK</p> <p>Huiswerk volgens de stuurgroep Wij kiezen voor eenheid (uitgesproken door Jan Wessels): "Of we met deze dag een mijlpaal hebben bereikt zal later moeten blijken. Maar we hebben zeker een grote en belangrijke stap gezet. We willen het vervolg dan ook in Gods hand leggen en aan Hem overlaten.</p> <p>Dat betekent niet, dat we dan geen verantwoordelijkheid meer hebben. Integendeel, we hebben vandaag veel huiswerk gekregen dat we meenemen naar huis. Naar de plek waar God ons geroepen heeft..</p> <p>Hoe kan de eenheid die we in Christus hebben, meer gestalte krijgen? Wat kan ons bijeen houden? Hoe voorkomen we nieuwe scheidingen? Wat kunt u zelf in uw eigen omgeving?</p> <p>Uit getuigenissen leren we dat we ons serieus en open moeten verdiepen in elkaars geloofsovertuigingen. We moeten trouw blijven aan al het goede en mooie wat de Heer ons gaf in onze eigen traditie, maar ook elkaar beter leren kennen en zelfs elkaars kerken leren lief te hebben. Wat vandaag als schuld is beleden: we hopen en bidden dat dat in de toekomst ook met officiële schuldbelijdenissen bevestigd mag worden. Dat is niet aan ons, maar aan de verantwoordelijke leiders van de kerken. En we willen hen meegeven dat ze zich vooral ook positief uitspreken over wat de Heer aan andere kerken gegeven heeft.</p> <p>We mogen aan de andere kant ook niet vervallen in oppervlakkigheid. Naast aandacht voor schuld en pijn moeten we de waarheid blijven zoeken, vooroordelen ontmaskeren, herinneringen uitzuiveren. Ook na vandaag moet het theologisch/historisch onderzoek doorgaan.</p> <p>En laten we vooral steeds weer luisteren naar de jongeren onder ons. Dat gaan we ook nu nog doen."</p>
<p>Kijk van nieuwe generatie op de toekomst</p> <p>Martijn Arnoldus:</p> <p>Wat doen wij hier eigenlijk nog?</p> <p>Rare vraag. Dat is toch duidelijk. Wij zijn hier bijeen om elkaar in de ogen te kijken. Om te benoemen dat we elkaar hebben tekortgedaan. Soms zelfs letterlijk geweld hebben aangedaan. En uit te spreken dat we het anders willen. Eindelijk. Zo vanzelfsprekend is het niet dat deze dag plaatsvindt.</p> <p>Dus hoezo: wat doen wij hier eigenlijk nog?</p>

Weet u wel, die twee mannen in witte gewaden, op de Olijfberg. Toen Jezus in de wolken was verdwenen en de discipelen nog naar de hemel stonden te staren. Die zeiden dat ook. 'Galileeërs, wat staan jullie naar de hemel te kijken?' Met andere woorden: 'wat doen jullie hier nog?' Hier is niets meer te zien of te doen. Jezus komt terug zoals hij is weggegaan. Nu is het jullie beurt.

Die aansporing hebben wij vandaag ook nodig. Het is prachtig dat we hier samen zijn. Het is prachtig dat we elkaar hier ontmoeten. Maar in deze tent kunnen we niet blijven. Hierbuiten is de wereld waarin we wonen en leven. Hierbuiten is een wereld die het Evangelie keihard nodig heeft.

Als we elkaar hier vandaag in de ogen durven kijken, durven we elkaar dan ook te dienen? En durven we samen dienstbaar te zijn aan anderen in Nederland? Zeg even tegen uw buurman of buurvrouw: wat doen wij hier nog? Wij. Niet: wat doe jij hier nog. Wij. *Kiezen* voor eenheid is één ding. *Op weg gaan* in eenheid iets heel anders. Eén. Maar anders.

Ik spreek namens een groep twintigers en dertigers uit de volle breedte van de kerk in Nederland, als ik zeg dat wij, de volgende generatie, geloven dat eenheid te *doen* is. We hoeven niet eerst al onze theologische geschillen de wereld uit te hebben vóórdat we samen dienend in de wereld kunnen staan. Dat is geen betweterij. Dat is een oproep aan onszelf om in beweging te komen. Aan onze generatiegenoten. Voor een groot deel van mijn generatie speelt al het oud zeer tussen kerken veel minder. Maar dat betekent niet dat we er niet vatbaar voor zijn. Ideeën over hoe we in de toekomst beter samen kunnen optrekken, proberen we nu aan het papier toe te vertrouwen. In december verschijnen ze onder de titel 'Een maar anders' in boekvorm.

Samen dienend op weg gaan betekent niet dat we van het ene naar het andere grote evenement moeten gaan. Hoeft niet. Het hoeft ook niet ingewikkeld. Het kan gewoon eenvoudig. De start ligt, daar zijn we van overtuigd, gewoon bij ons zelf thuis. Wij dagen onszelf en u uit om op zaterdag 1 december een stapje te zetten. Als we dat overal in Nederland doen, zetten we samen een geweldige stap. Wij dagen onszelf en u uit om op zaterdag 1 december een maaltijd te organiseren. Organiseer het zelf of met anderen, bij u in het eigen huis. Doe het voor mensen uit die kerk waar je zo weinig mee hebt. Voor die oude buurvrouw die de kerkdeur al jaren geleden voor het laatst achter zich heeft dichtgeslagen. Voor die eenzame overbuurman die zelden buiten komt. Voor dat gezin dat tegenover de kerk woont en waar op zondagmorgen de gordijnen altijd nog potdicht zitten. Voor onze naasten.

Gewoon een avond met eten en met verschillende gasten met verschillende achtergronden. Een avond met nieuwe ontmoetingen en maar een voorwaarde: zie je tafelgenoten als schepping van God. Wie weet ontmoet je die avond wel Jezus in de ander. Echt waar: je geloofsleven kun je thuis trainen.

Onze droom is dat er op zaterdag 1 december in heel Nederland zulke eetavonden zijn. In elk dorp en elke stad. En dat christenen er samen in optrekken. Wij willen helpen bij die 'Eat Togethers'. Op www.eenmaaranders.nl staat vanaf vandaag allerlei extra informatie. Tot Bijbelse receptideeën aan toe. Doet u mee? Doe jij mee?

Wat doen wij hier eigenlijk nog? Het wordt ons ook wel eens gevraagd met een wat vijandige ondertoon. Hoezo is die kerk in Nederland er nog steeds? Maar de kerk staat al tweeduizend jaar voor levensgrote veranderingen. En grote levensveranderingen. Wij geloven dat die kerk in Nederland toekomst heeft en aan Nederland toekomst geeft. We hechten aan de belofte van Jezus dat hij zijn kerk bouwt en bewaart. Hij kan het weten, want zoals de schrijver van de brief aan de Hebreeërs ons meegeeft: 'Jezus Christus blijft dezelfde, gisteren, vandaag en tot in eeuwigheid!'

Hoe gaan we verder?

Wilkin van de Kamp, voorzitter van de stuurgroep Wij kiezen voor eenheid:

"Hoe kunnen we **landelijk** *het geloof met elkaar te blijven delen, elkaar blijven bemoedigen en stimuleren?* Als stuurgroep van *Wij kiezen voor eenheid* hebben we een tijdelijke rol temidden van allerlei initiatieven waarvan de Heer zelf de regie heeft. Deze ontmoetingsdag was onze eerste en laatste publieke bijeenkomst. In februari zullen we nog een retraite organiseren met leiders. Daarna zullen we onderdeel worden van het Nederlands Christelijk Forum (NCF) dat in oprichting is.

De Raad van Kerken in Nederland, die de bijeenkomst van vandaag ook steunt, heeft haar eigen functie en werkt mee aan NCF. Graag steunen wij het initiatief van de Raad van Kerken in Nederland om bij de 150e verjaardag van de afschaffing van de slavernij stil te staan bij de schuld die Nederland nog meedraagt door jarenlange slavenhandel." *[hierop volgde spontaan aplaus]*

Ds. Gerrit de Fijter, voorzitter van de Nationale Synode sprak:

[Hieronder de officiële tekst, zoals deze ook staat op <http://www.nationalesynode.nl/>]

"Het doet me goed om hier te zijn als voorzitter van de Stuurgroep Nationale Synode; een interkerkelijke beweging van protestanten die te midden van de gevestigde kerken en met name migrantenkerken zoeken naar eenheid van het zo gescheurde lichaam van de Heere Jezus Christus. In 2010 kwamen we bijeen in de Grote Kerk van Dordrecht met mensen uit 52 verschillende kerken en geloofsgemeenschappen.

Voor mij de is kerk van Christus een dragende kracht.

Als jongen van een jaar of 10 ben ik een keer boven op het grote gewelf geklommen vlak onder het dak van de oude kerk in mijn dorp. Over dat ronde gewelf was een loopplank gemaakt.

Daar wilde ik over want ik wilde het hele gebinte van de kerk zien. Maar ik stapte mis....een stortte omlaag. Gelukkig.....ik werd opgevangen door het gebinte van de kerk.

U bent hier met al die christenen in ons land als dat gebinte van die oude dorpskerk: er waren toen dunne schrootjes en dikke balken die mij droegen.

Ik gebruik het beeld van de eeuwenoude kerk die draagt omdat de Koning van de kerk – de Heere Jezus Christus – draagt.

Velen met mij uit allerlei kerken en geloofsgemeenschappen kennen die dragende kracht van de Levende God.

Dát bindt ons samen!

Ik sta hier namens de Nationale Synode om tegen u te zeggen dat die dragende kracht van onze God wil zijn, zoals het gebinte van die oude kerk in mijn dorp: ...als wij vallen draagt Hij.

Om die geweldige boodschap van redding en heil door te geven hebben we elkaar nodig als christenen in ons land.

Al die kerken en geloofsgemeenschappen wil de Heere God gebruiken om door te geven: de Levende God draagt – Jezus redt!.

De Nationale Synode, die – zo de Heere wil - in oktober 2013 ook weer bijeen komt wil geen bijzonder winkeltje zijn voor een bepaald soort christenen: Want ook wij kiezen voor eenheid.

Wij hebben een gemeenschappelijke roeping: samen te getuigen van Jezus Christus, *die de Weg, de Waarheid en het Leven is.*

Daarom ook samen bouwen aan onderling vertrouwen tussen kerken, geloofsgemeenschappen en loslopende christenen.

Dat vraagt – ook na vandaag – telkens weer verootmoediging.

Weet u waarom? Omdat er één is, Die alles gegeven heeft voor eenheid: Jezus, op het Kruis van Golgotha.. ...het kostte Hem Zijn leven. Daarom!

We bidden dat er langzamerhand één beweging zal ontstaan van mensen die samen het Evangelie van Christus door willen geven naar de komende generaties. Want om die komende generaties gaat het. Wij ouderen vallen straks allemaal om. Zullen er dan in ons land mensen zijn die vol verwondering hun weg gaan met de Levende God. Ja, ik geloof dat. Maar wat een roeping voor ons nu om dat allemaal door te geven.

De Nationale Synode zet zich in voor geloofsgesprekken aan het grondvlak met al die loslopende christenen en met hen die binnen hun eigen kerkmuren nog steeds denken dat het gebed van

¹ Joh. 14:6

Jezus ook vandaag in ons land er nog niet toe doet: Jezus die bidt: 'opdat zij allen één zullen zijn, zoals U, Vader, in Mij, en Ik in U, dat ook zij in Ons één zullen zijn, opdat de wereld zal geloven dat U Mij gezonden hebt'.²

Dáár ligt onze opdracht.

Naar mijn mening is de verdeeldheid van christenen de grootste ketterij van onze tijd.

Je kunt die opdracht ook niet van je afschuiven door alleen te zeggen dat de verdeeldheid je tot schuld is . En vervolgens overgaan tot de orde van de dag.

Wij zijn daarom blij met de plannen van een nieuw op te richten Nederlands Christelijk Forum. **Eén centraal punt** waar alle bewegingen van eenheid elkaar kunnen bemoedigen, versterken en helpen. Wij willen als Nationale Synode met onze eigenheid van harte daaraan bijdragen.

Als kleine jongen werd ik – toen ik viel - opgevangen door het gebinte van de kerk.

Laat de groeiende beweging van eenheid in ons land een stevig gebinte mogen zijn zodat mensen opgevangen worden door de Levende God, Vader, Zoon en Heilige Geest.....

Om Hem gaat het...zelfs al zou er geen kerkdak meer te zien zijn in ons land.

Tenslotte: Vandaag hoorde en zag u over de voetwassing, zoals dat beschreven eveneens beschreven staat in het Johannesevangelie³. In dat 13^e hoofdstuk staat evenwel nog meer. Daar staat een elfde gebod! Uit de mond van de Heere Jezus. Ik wil u uitnodigen om aan 11^e gebod gestalte te geven op de plek waar u bent gesteld. Ik bid dat u aan het grondvlak van kerken en geloofsgemeenschappen zo te zegen mag zijn.

“Een nieuw gebod geef Ik u, *namelijk* dat u elkaar liefhebt; zoals Ik u liefgehad heb, moet u ook elkaar liefhebben. Hierdoor zullen allen inzien dat u Mijn discipelen bent: als u liefde onder elkaar hebt.”⁴

Arjan Plaisier sprak over de bundeling van initiatieven in een Nederlands Christelijk Forum, geïnspireerd door het Global Christian Forum dat hij vorig jaar bezocht in Manado, Indonesië, samen met Peter Sleebos, voorzitter van de VPE; Rhoïnde Mijns-Doth, voorzitter van SKIN (gedrieën stonden ze nu in Den Haag op het podium). [In Manado waren ook SKIN-coördinator Anmar Hayali en Joris Vercammen, bisschop van de Oud-katholieke Kerk. De Rooms-katholieke Kerk was in Manado vertegenwoordigd door een internationale delegatie waarin geen Nederlanders zaten.]

Arjan dankte de stuurgroep Wij kiezen voor eenheid voor deze dag.

Hij zei ook dat wat we nu hier landelijk meemaken op het grondvlak al gebeurt.

[terugblik van Arjan Plaisier stond 8 oktober op http://www.pkn.nl/actueel/Nieuws/nieuwsoverzicht/Paginas/Kiezen-voor-eenheid-op-het-Malieveld.aspx?utm_source=twitterfeed&utm_medium=twitter]

Jongeren die 's morgens geïnterviewd zijn, vertelden wat ze van deze dag vonden: Johannes Deelstra (pinkstergemeente) noemde de schuldbelijdenissen naar het Joodse volk en tussen generaties als momenten waarom hij meende een glimlach op Gods gezicht te zien; Christine Kurstjens (rooms-katholiek) en Martin Bloemendal (PKN) noemde deze dag hartverwarmend en hoopgeven.

² Joh. 17:20 en 21. Zie ook de parallele verzen 22 en 23. Het gaat steeds om de eenheid van de Vader en de Zoon. “opdat zij één zijn, zoals Wij Eén zijn”. Naar het Evangelie van Johannes zijn zijn de eenheid tussen de Vader en de Zoon heel concreet, zichtbaar en historisch. Dat gaat niet alleen om een onzichtbare eenheid van de Vader en Zoon. Maar het is zichtbaar!. Tegen de Joden spreekt Jezus in Joh.10: 37 en 38 over het zichtbare vanuit de eenheid van Vader en Zoon. Dat is te zien in Zijn werken!. Oecumene van het hart is dus te weinig. Fijn voor de gelovige mensen uit allerlei verbanden maar het doet tekort aan de Heere God.

³ Joh.13:1-20.

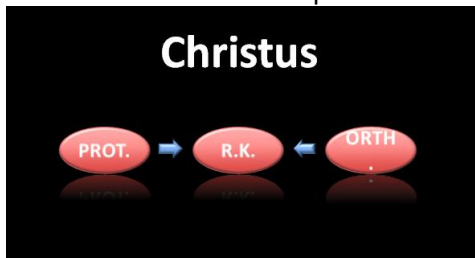
⁴ Joh. 13: 34 en 35.

Vier visies op de verdere weg naar eenheid

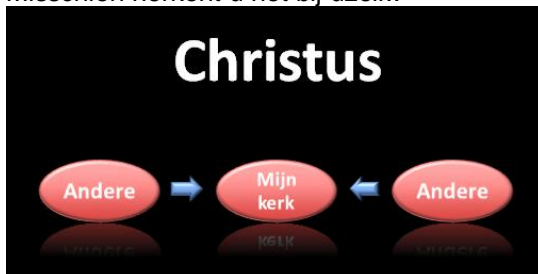
Kees Slijkerman (medewerkers van de Katholieke Charismatische Vernieuwing), lid van de stuurgroep Wij kiezen voor eenheid: [*Hieronder de vooraf geschreven tekst. De gesproken tekst was meer*]

"We hebben de laatste 100 jaar al een hele weg afgelegd naar elkaar: *Laurent Fabre*, stichter van *Chemin Neuf*, schetste op 1e Pinksterdag 2012 in Oosterhout vier wegen naar eenwording van protestanten, rooms-katholieken en oosters-orthodoxen.

Eerst was er het idee dat protestanten en oosters-orthodoxen rooms-katholiek zouden worden.

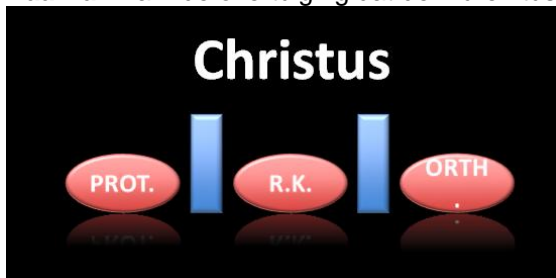

Misschien herkent u het bij uzelf.:

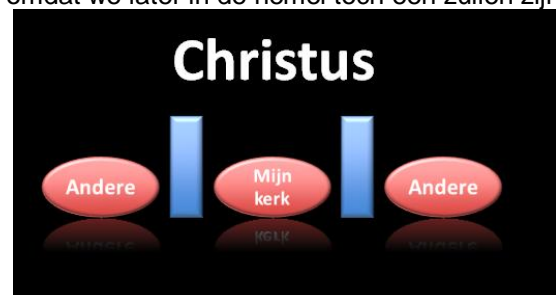

Als iedereen nu gewoon mijn visie overneemt, dan worden we een.

Daarna kwam de overtuiging dat de muren tussen de kerken niet tot in de hemel reiken

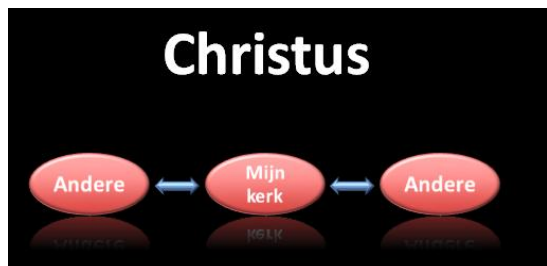
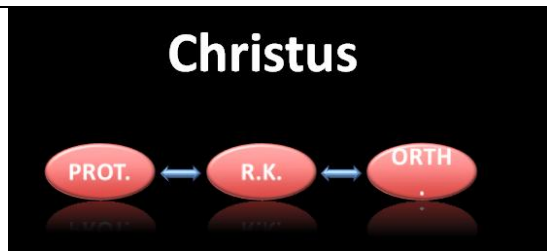

...en dat het dus niet zo erg is als ze blijven staan omdat we later in de hemel toch een zullen zijn.

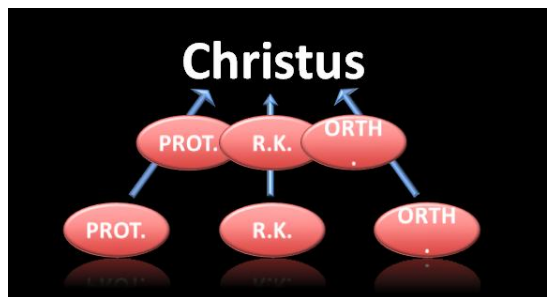
Ik lekker in mijn kerk. Daar voelt het goed en veilig. Maar is dat ook wat Christus wil? Ik denk dat die muren zorgvuldig verbouwd moeten worden.

De **derde** benadering - die pater Fabre vaak ziet bij jongeren - is dat de verschillen niet belangrijk zijn

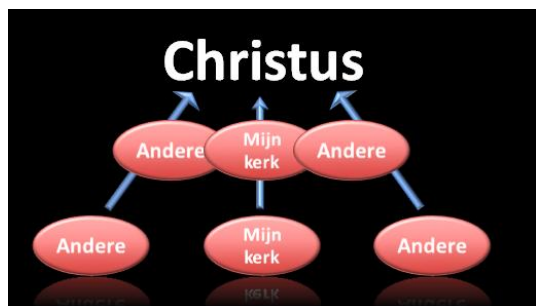

en dat je aan alle christelijke erediensten en gemeenschappen vrijelijk kunt deelnemen zoals je wilt. Een meervoudige eenheid. Maar... is dat ook wat Jezus wil? Doet het recht aan de ene waarheid en aan het feit dat de Heer Zichzelf niet tegenspreekt?

Bij de **vierde** benadering, die ook de visie van Chemin Neuf is, had Laurent Fabre de volgende tekening:

Protestanten, rooms-katholieken en oosters-orthodoxen staan naast elkaar voor de Heer, Jezus Christus. Ze proberen niet elkaar naar zich toe te trekken of hun onderlinge verschillen te negeren. Nee, ze gaan door gebed en bekering ieder een weg naar de Heer toe. Ze bidden niet om *een* eenheid, maar om *die* eenheid zoals Christus die wil. Zoals we vandaag ook gebeden hebben.

Kunnen we allemaal zo de weg naar de eenheid vervolgen?

Op deze vierde weg zijn grote mogelijkheden. De verschillende kerken zitten dan in een proces van bekering en zuivering. De kerken willen ieder dat Gods bedoelingen met hun kerk gerealiseerd worden. Ze gaan dus alles wat niet helemaal naar Gods bedoelingen is in hun eigen kerk veranderen.

Doordat iedere kerk op deze wijze dichter bij Christus komt, beginnen de kerken elkaar te overlappen. Dat zie je bijvoorbeeld in die zuster, die een trouw lid is van de Lutherse Kerk en met instemming van haar kerk ook lid is geworden van de katholieke Gemeenschap Chemin Neuf. Ook

bij een project als Hoop voor Noord zie je zoets. Het is een missionair project onder verantwoordelijkheid van de Christelijk Gereformeerde Kerk, maar mensen uit andere kerken werken er in mee."

Samenzang: *U zij de glorie* (Opw. 213 / Elb 132 / GvL 532)

Buiten verzameld rondom het kruis van 14 meter hoog:

De briefjes met persoonlijke schuldbelijdenissen, die veel mensen in de tweede pauze in de doos onder het kruis op het podium hadden gelegd, werden - zoals beloofd - met doos en al verbrand door Henk van Blitterswijk, lid van de stuurgroep Wij kiezen voor eenheid.

Zegen en zending

De Korte, Plaisier, Sleebos en Mijns-Doth gaven gezamenlijk deze zegen (waarbij Peter Sleebos de microfoon vast hield):

Moge de HEER u zegenen en u beschermen, moge de HEER het licht van zijn gelaat over u doen schijnen en u genadig zijn, moge de HEER u zijn gelaat toewenden en u vrede geven.

(Num.6:23-26)

Ga dan heen in vrede onder de zegen van God de Vader, de Zoon en de Heilige Geest."

De stuurgroep Wij Kiezen voor Eenheid, die deze dag organiseerde, bestaat uit:

- Wilkin van de Kamp ([VPE](#)), directeur van [Stichting Geboren om vrij te zijn](#);
- Jan Wessels ([CGK](#)), directeur van de [Evangelische Alliantie](#);
- Robbert-Jan Perk ([PKN](#)), [Evangelisch Werkverband](#);
- Henk van Blitterswijk (PKN), Evangelisch Werkverband;
- Joop Gankema (VPE), directeur van [Stichting Opwekking](#);
- Frank Pot, voorganger van de [Firekerk Nederland](#);
- Marieke van den Berg ([RKK](#)), [Focolarebeweging](#) en [Samen voor Europa](#);
- Kees Slijkerman (RKK), [Katholieke Charismatische Vernieuwing](#) en [StuCom](#).

De stuurgroep kreeg versterking van:

- Deborah Liefing, assistent-projectleider
- Hein Vrijdag, regie-adviseur
- Daniël Joustra met een heel team van vrijwilligers die hielpen bij de opbouw en inrichting, ordedienst en afbraak van de tent

Dit document is samengesteld door Kees Slijkerman (www.stucom.nl/contact), voorzitter van de programmacommissie.

Ontbrekende teksten kunt u horen op de videoregistratie.

Meer op www.wijkiezenvooreenheid.nl